

Szerkesztési iroda:
Brassai utca 60. sz. alatt,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó-hivatal:

Pollák Mór könyvnyom-
daja, hová a hirdetések és
előfizetési pénsek bérmen-
tezen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, és szépirodalmi közgazdászati lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet”
és a s.-sztygyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap haten-
kint kétszer:
szombaton és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben házonkívül vagy
vidékre postán küldve:
Egész év . . . 6 ft. — kr.
Fél év . . . 3 ft. — kr.
Negyed . . . 1 ft. 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hásznos poltiszert, vagy
más helyett 6 kr.
Bélyegjű külön 30 kr.
Nyitólár sora 15 kr.

A rettegett muszka hatalom.

Európa kiábrándult. A rettegett muszka hatalom, melyről általános volt a meggyőződés, hogy egy mozdulata elég lesz a beteg embert, a meggyengült török államot semmivé tenni — annyira gyengének, tehetetlennek bizonyult be, hogy ma Európa száznál is több állam, hanem az óriási muszka birodalom a tárgya. Ma mindenki, még Európa legelső stratégiai is meg vannak győződve arról, hogy a roppant muszka hatalom képtelen Törökországot leverni.

Azsiában a muszka fegyvereket a képzelhető legnagyobb szégyen érte; önkényes katonák, kiket egyedül hazájuk és vallásuk iránti törhetlen szeretet és ragaszkodás lelkesített — verték le az oly kitűnő képzettségűnek híresztelt muszka csapatokat k má a muszka hordák török területeiről kiverve vannak s Muszkaország kitéve annak, hogy a diadalmas törökök muszka területen folytatják tovább a támadó és diadalmas harcot.

Európában 3 hó lefolyása alatt a muszka hordák egyetlen nevezetesebb fegyvertényről se tudták emelni a muszka fegyverek győzhetetlenségéről elterjedt hitet. — A kolosszus, melyről általános volt a hit, hogy összemorzolja a csekély és gyenge török hadsereget, tehetetlen, tehetetlenebb, mint egy százszorta kisebb állam, melynél megvan a magasabb eszme, melyért életet, vért és vagyonát áldoz. A roppant számú hordát elég lesz egy elvesztett nagyobb ütközet megsemmisíteni, teljesen harc képtelenné tenni.

Az események nagyon is úgy alakultak, hogy egy bármely ponton szenvedett vereség végzetesé válik az összes orosz csapatokra nézve.

A dunai harctéren az orosz seregek a törökök hátrálása következtében mind előbb-előbb nyomulnak; e sereg tekintélyes része Sofia felé nyomul. Es itt alighanem „megállj” fog a török az előnyomuló muszka hordáknak kiáltani; itt, minden oldalról körülvéve, alighanem a

a végső és megsemmisítő csapás fog mérni a barbár muszka csordára. A vármegységi, a Duna, Abdul Kerim mozgó hadserege, mint polyp fogják az áldozatul esett csordát összeszorítani.

Mig a harctéren ily kedvezőtlen esélyeknek néz elébe a muszka hadsereg, — addig otthon Muszkaországban a folytonos vereségek által felboszankodott nép fellázad s minden jel arra mutat, hogy Muszkaországban egy hatalmas lázadási mozgalom indult meg. Eső egy a muszka fegyverek gyalázata teljesnek mondható. Elöl viz, hátul tűz; elől a diadalmas török fegyverektől esnek el, hátul a hazájába visszatérőket saját honfiai ellenségképpen fogadják s testvéri ölelés helyett gyilkoló fegyverek tüzevel. Es ekkor letűnt a te csillagod muszka dicsőség, megtörtött hatalmad mindenható cár!

A muszka birodalom fennállhatására hiányzik az erkölcsi alap, enélkül pedig az összetákoltt roppant államnak saját terhe alatt összeroskadni, megsemmisülnie kell.

Adja az ég, hogy e barbár állam megsemmisülése mielőbb bekövetkezzék; mert ezáltal Európa egy lidércnyomástól menekülne, milliók élete kiméltetnék meg s a civilizáció és humanizmus egyetlen gátja törne össze.

* A belügyminiszter — mint a „Pesti Napló” értesül — következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: „Tudósítom a törvényhatóságok, hogy a gyámügyi és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló törvényt a jövő év elején életbe léptetni szándékozom. Az életbe léptetés alkalmával, többféle intézkedésre leendő szükség; egyelőre azonban a következőkre kívántam a törvényhatóságokat figyelmeztetni. A törvény sikeres alkalmazhatása céljából mindenekelőtt a megfelelő közegek felállításáról kell gondoskodni: azükséges tehát 1. hogy a községi közgyűmök alkalmazása iránt, vagis a legközelebb megküldendő törvény 173. §-a értelmében arra nézve, hogy mely községek foglalkoznak állami közgyűmöt tartani, és hogy mely községeknek kell egy közgyűm tartása végett szövetkeznük s ez utóbbi esetben a közgyűm lakhelye és járandóságainak megállapítása iránt előzetes intézkedés tétel. E részben tehát a kellő lépések megteendőek. 2.

Szükséges, hogy az árvászekék személyzetének és végrehajtó közegeinek létszáma tekintettel a törvényben körülírt hatáskörükre, — megállapíttassék. A törvényhatóságok kebelében résznit az 1876-iki törvény-cikk folytán, résznit a segédszolgabírók szervezése, avagy nemskára bekövetkezendő általános tisztújítás alkalmából a személyzeti létszám szervezése, valamint a netalan kívánatos területi új beosztások iránt tárgyalások lévén folyamatban: felhívom a törvényhatóságok, hogy a tárgyalások alkalmával az árvászekék személyzete és végrehajtó közegeinek jövőre a törvény intenciójának megfelelőleg leendő megállapítását is a szükségesség és takarékoság szem előtt tartása mellett fontolná vagyis ebbeli határozatát, amennyiben ez által a jelenlegi szervezetben változás történék, még ez év folytán jóváhagyás végett hozzam felterjeszse.

* A cár egy jul. 14-iki bukaresti sürgönye szerint e hó 22-én elhagyja a csatárt és Caraszoje-Szeloba utazik vissza. — Okul erre azt hozza fel az „Est.” tudósítója, hogy a cár nagyon szenved s Gorskoffnak és Miklós nagyknék tanácsára történik.

* Az oláh hadak a legbiztosabb hírek szerint nem kelnek át a Dunán, meg Szerbia részéről nem biztosítatnak afelől, hogy vereség esetén a rác területre menekülhessenek.

* Konstantinápolyban kormányválság üt ki. — Mithad pasa visszatérésére bizonyosnak tekinthető. — Vékik pasa a szénátus elnökségére van kizemelve, míg a képviselőház elnöke Mithad pasa lesz. Mehemed Resdi-pasa nagyvezérré van kizemelve.

Európai háború.

Mig Azsiában és Európában a Duna mentén a muszka és török irtó háborút folytat egymás ellen — azalatt az európai államok politikai viszonyai roppant átalakuláson mehetnek keresztül.

Ausztria-Magyarország és Olaszország között roppant feszültté lett az addigi barátságos viszony s egy-szerre Olaszország rohamosan fegyverkezni. Olaszország fel van utáztatva Muszkaország által a bizonyos kecsesgetések folytán az északi nagyhatalom szövetségében lépett és megdőbbszent gyorsasággal fegyverkezni. Olaszország fegyverkezésének célja Albánia északi részének megszállása.

Francia- és Németország között már hónapok óta igen feszült a viszony, mindkét állam teljesen fegy-

„Tegnap nekünk íratott Ngod méltóságos levelét elvettük azon órában, hogy kegyelmes urunk, magunk oltalmáért opponálni kényszerítettünk az vezér hadainak, azzal kénytelenek voltunk, holott az természet csak egy férgesekében is beleoltotta az maga oltalmazását.

Mi, kegyelmes uram, elhíszáztuk, kész volna az vezér minékünk hitlevelet adni Várádrét, de Ngod kegyelmesen megbocsásson, nem azért ragaszkodtak volt az mi boldog emlékeztető leink hatalmas császárok fényes köntöséhez, hogy végtelenen így elnyomassunk egész országul egy maga méltóságát vadászó, telhetetlen embernek vétkeiért.”

Az isten ő szent felségét és szent angyalait híván bizonyágu, hogy ezt nem érdemelték, tovább így folytatják: „Mi, kegyelmes urunk, mind az vezérnek, mind Ngodnak kiadtuk válaszunkat egyszer, — annál egyebet most is nem írhatunk. Mi az mindenható Isten eleibe támasztjuk ügyünknek igazságát, az ki a hatalmas császárnak is adta az világi nagy hatalmát és mihelyt akarja mindjárt elveheti és másnak adhatja, és minket is csodálatosképen kiragadhat és megzabab-díthat az vezedeléstől is. El is hiszük, minden bizonynyal itéletet teszen közöttünk és az vezérnek e-beli cselekedetei köz, ki hogy édes hazánk ez nagy romlását, pusztítását hatalmas császárnak az fényes porta parancsolatjából cselekedte, már most midőm minden jáncsárk az egy ember halálával lecsendesedtek vala el sem hihetjük. Már kegyelmes urunk, az parricidomban dicsőségesen nyugvó szultán Szoliman méltóságos athnamája az porba tapodottak. Hatalmas császárnak 8 maga császári hatisherifét hát megvetette; ugyan 8 hatalmasága teljes hatalommal szabadságunkra bocsátott szerdjára erős hitlevele az vezér ő nga lova lábái alá, az sark alá tapodtatott, hát mi már tovább minnek hiessünk a hogy adhatnánk hitelt az hitleveleknak: itéljenek az világi minden méltóságbeliek Ngoddal együtt igazságos isteni itélettel. — Eltesse Isten Ngodat stb. lafra Várád, die 18. Julii 1660.”

Igy irt e maroknyi nép, midőn 50—60 ezer (e némelyek szerint 80 ezer) főből álló és jól felszerelt

TARCA.

Nagyvárad elvesztése 1660-ban

Kivonat

Deák Farkas lev. tag székfoglaló értekezéséből.

Olvasottat a m. tud. akadémián 1877. febr. 19-iki ülésén.

Gróf Rottál írja 1660. június 17 én: „Csáknak azt írják, hogy a török Váradot meg akarja szállani, és ha esztendőket tölt is előtte, megvenni. Ez órában ő felsége után indulok Geriché (Grébe).”

Leopold lelküldötte Soucheat 10 ezer emberrel a Tisza mellé, megparancsolta, hogy a határra jól vigyázzanak s aztán mint aki dolgát jól végezte, jun. 17-én nyári időnyre Grébe távozott, körülbelül azon nap, midőn táhora Tokaj és Rakomaz vidékén letelepedett. De a hírek teljességgel nem hallgattak el, sőt naponta nyugtalanabb modorban léptek fel s mindenféle változatban csak azt ismételték, hogy a török oly nagy számmal jön mindközelebb, hogy Váradot, a két vármegyét bizonynyal elfoglalja s talán még tovább is megy. A Bécsben, Grécében járó-kelő idogének, állandó és rendkívüli követek kezdtek foglalkozni a kérdéssel, tanulmányozták Várad lehető elestének fontosságát, szóval bármennyire igyekeztek a titkos tanács urak agyonhalgaltatni az egész török támadást; a kérdés teljes meztelenségében előtűt állott és megoldásra várt. Rákóczi csatavesztésének (máj. 22-én) és halálának híre egyelőre csak az ő pártját döbbsentette meg, a többiek első pillanatra a csomó megoldását, vagy legalább előadását látták benne, holott a németpártiak helyzete most lett csakugyan válságos. Ők így okoskodtak: Rákóczi elhalt, Barcsai vetélytárs nélkül maradt, a lázadó ereg szét van verve, a kegyenc elfoglalhatja a trónját, a bukott fejedelem jószágából a sarc és adó könnyen kielik, a török sereg haza mehet s ráuk nézve mindögy akár Rákócynak, akár Barcsainak hívják az erdélyi fejedelmet.

De még jól el sem torjett a Rákóczy halálának

híre, már követte a másik, hogy a töröknek esze ágában sincs a hazamenetel, sőt hogy sokkal gyorsabb menetben haladva, jul. 12-én már körülvette Váradot s kégyetlenül ostromolni kezdte. Nosza, kezdtek bolyongani a titkos tanács tagjai: gróf Auersperg, gróf Porcia, marquis Gonzaga s gróf Rottál egyre küldte a courirokat, hogy a magyar urak is jöjenek el a fontos tanácskozársra. Különösen Lippai érseket, Szélepcsényi kancellárt és Zrini Miklós horvat bánt minden-képen meg akarták várni.

Ezalatt a hős váradiak utolsó emberig való védelemre szánták el magukat s jul. 10-én véglegesen a várba vonultak. Pár nappal azelőtt volt náluk Bálintfi Ferenc tokaji alkaptány mint Wesselenyi küldött s a monnyire lehetett szöval tenni, kitársára batorította őket. Ők azonban segítséget, illetőleg néhány száz katonát és néhány pattantyust kértek, mert álmok, hadiszerők volt elég, de a nagy várban, melynek fedezésére 5000 ember volt számítva, csak 850 fegyverfogható katoná és polgár volt. Mielőtt azonban a kapukat bezárták volna, jul. 9-én Balog kapitány a tényleges parancsnok, Rác János első hadnagy alparancsnok, vojai Ibrányi Mihály, Szalárdi János a tőrénét-iró, Boldai (vagy Boldvai) Márton és Belényesi Ferenc biharvármegyei vice-ispanók s a városiak közül is a főbbek jó hajnalban összegyűltek s elhatározták, hogy a német praejudumot is elfogadják, szintugy a királyi parancsnok elfogadását, szöval mindenre készeknek nyilatkoztak. Ezek fölül írást készítettek s Pankotai György és Szöllösi Mihály kezébe adták, hogy men-jenek egyenesen Tokajba s a nádortól és generálístól okvetlen segítséget hozzanak. Három napig hiába vá-rakoztak, a követek hirt sem adtak magukról, ezalatt a török sereg körülvette a várat s július 12-én Bold-vai Márton alispán személyében új követet indítottak a nádorhoz, de ő már csak nehezen menekülhetett el a török táborok mellett s a nagy kerülés miatt csak július 15-én érkezhetett Tokajba. Barcsai jul. 17-én új levelet intézett a várbeliekhez, hogy adják meg ma-gukat, melyre a váradiak — bár semmi feleletük sem érkezett a kir. táborból — már jul. 18-án ily feleletet adták:

verben áll s bármely csekély körülmény előidézheti a két állam közti háborút.

Muszkország a szláv — Németország a német-egység létesítésén dolgozik. A pangermán és panszláv egyesítési törekvések egész Európát fel fogják rázni nyugalmából s Európát egy kegyetlen harc színhelyévé tenni.

Míg a muszka a dunai szláv tartományok után nyújtja ki kezét, addig Németország Ausztriának a német egységbe bevonása eszméjével foglalkozik.

Az események, melyek egy európai háborúra engednek következtetést, Európát két — egymással ellenséges — táborra fogják osztani s a viszonyok természetesen uton kialakulása mellett kialakulhat az orosz-német-olasz és egy angol-magyar-török szövetség.

Ha e két szövetség létesül, a pangermán törökökből természetesen következtetve, Magyarország elválasztatik Ausztriától s teljesen önálló és független állam lesz.

E különválásnak egy kis vértüredőbe is kerülhet, de midőn a szeretett haza érdekeiről lesz szó, Magyarország hő fia szívesen hoznak vér- és életáldozatot is.

Magyarország nem volt, de lesz! Ki tudja, a legnagyobb magyar jóslata nem valósul-e a közel jövőben?

A háború.

Nándorfehérvár, jul. 16. A rác kormány óvat emelt Konstantinápolyban az ellen, hogy Szerbia határán roppant haderő összpontosított. A porta válasza helyett parancsot intézett a védelmi kormányhoz, hogy a sereget készen tartsa. Ausztria-Magyarország már hat hét előtt hivatalosan kinyilatkoztatta, hogy Szerbia területét úgy a muszka, mint a török hadsereg tiszteletben fogja tartani.

Konstantinápoly, jul. 16. A veszedelem borzást. Mindent titkolnak. Szulejman pasa csapatait kettőztetett gyorsasággal szállítja át.

London, jul. 16. A „D. T.” bécsi levelezőjétől a következő táviratot veszi: Azok, kik azt állítják, hogy a muszka edárnak ideje van a főhadiszálláson a környületes szamaritánust játszani, a közönséget megcsalják. Nap nap mellett arról értesülök, hogy a cár épen nem érzélgő dolgokkal van elfoglalva. Muszkaországban hatalmas lázadási mozgalom indult meg. Mindentüvé, hol csak kis müveltség honol a szocialista tanok is behatoltak. Mint 1870-ben a franciák, úgy kiáltják most a muszkák: „El vagyunk áruva.” A nép nemcsak alkotmányt, de azt is követeli, hogy az előjogo és aristokrata tisztek csináljanak helyet a hivatott katonáknak, hogy eleje vétecsék egy európai katasztrófának, mely még nagyobb lenne, mint az ázsiai veszedelmek.

Egy újabb török győzelemnek az lesz a következménye, hogy a jelenlegi abszolutisztikus kormányzat ellen általános néplázadás fog kitörni. A cár már most szánja és bájja, hogy a carevits és pártyja által bevitette magát a háborúba. Nincs is hiány a szemrehányásokban és négy nap óta a trónutól kertüli atyja társaságát. — Borzasztó erőmegfeszítések történnek, hogy egy újabb vereség elkerültessek, de kétes vajjon egy nagy elővigyázat által e célt el lehet-e érni. Ember ugyan van elég, de a muszka elvész a rossz ellátás miatt.

Egyesekben a muszka stratégia egész olyan, hogy azt a bolgár klíma és Abdul-Kerim tönkre tegye. A cárnak igaza van, hogy fél a pillanattól, melyben a nemzet előtt számolnia kell a hadseregről, mely még nemrég büszkeségét képezte a nemzetnek.

Bukurest, jul. 16. Szisztrovából borzasztó véres csatáról tesznek jelentést, mely Nikápolytól vívatott. A muszkák több fontos álláspontot foglaltak el és a törökök visszavonulási vonalát tenyeggették, mi miatt ezek kénytelenek voltak a várost éjjel elhagyni. A muszkák ma reggel 7 órakor szállták meg a helyet.

ostromló tábor vette körül s nem törődve szörnyű veszteségeivel, hőies elszántsággal verte vissza az ellenség rettenetes ostromait.

Mondhatná valaki, kár volt e reménytelen és egyetlenlen harcot folytatni, jobb lett volna jó feltételek alatt a tárat átadni s a 850 jeles harcost jobb időkre f. tartani s nem várni, míg 500 hős elvész, mert már láthatták, hogy segítség csak egyfelől jöhet, onnan pedig nem jó. De hisz akkor nem lettek volna magyar katonák, kik ha már csak ötvenen vannak együtt, egy tanácskoznak, úgy határoznak s úgy fognak a végrehajtáshoz, mintha ötszázszerezen volnának; oly bámulatos fatalitással s foly lankadatlan tevékenységgel bíznak a magyarok istenében, hogy mi a fizikai kimerültség nem erőszakolja, az utolsó öt se teszi le a fegyvert.

De hogy a helyzetről minél tisztább fogalmat szerezhessünk, vessünk egy pillanattal a nádor körében történetekre is. A nádor 1659 végén fölment Bécsbe s ott volt 1660. március 30-ig; ez idő alatt Rákóczy-pártjának mutatta magát, de csak annyiban, amennyiben az udvar körül ez időben a Rákóczy pártolása volt tul-sulyban. Ekkor azzal az utasítással ment el, hogy — miután a király március 29-ről kelt leiratában tudtul adta a vármegyéknek, hogy a határok védelmére sereg fog küldeni kedves híve a nádor vezérlete alatt — ő maga is részéről szólítsa fel a vármegyéket és főurakat, gyűjtőn katonákat s a török Rákóczy-féle háború átesapással fenyegetvén, a határok megvédésére vonuljon a Tisza mellé. Melléje ígérték Souches tábornokot, ki májusban szintén utnak indult.

(Folyt. köv.)

Egy román osztály tegnap Iszából kémszemlére ment török területre. — Hírlik, hogy Ruscsuk mellett holnap döntő ütközet lesz.

Bukurest, jul. 16. Ma reggel 7 óra óta muszka zászló leng a törököktől elhagyott Nikápoly város erődítésein.

Bécs, jul. 16. A „P. C.” egy szentpétervári távirata mai kelettel jelenti: A hadsereg a Balkán felé halad; a muszkák tegnap meghódították a jól meg-erősített falut Nikápolytól. A törökök a magaslatokról, melyek Nikápolyt uralkják, előzve, az őrséggel együtt Nikápolyból visszavonultak, melyet a muszkák megszálltak. — Ugyanezen levelezések jelentik Zárából 15-éről: Szulejman pasa Antivariból Konstantinápolyba hajózott.

London, jul. 16. A Reuter ügynökség jelenti 16-áról Konstantinápolyból: 18 muszka zászlóalj bolgár-orktól fedezve a Sipka szorosnál átéléptek a Balkánt; Jeni-Zagnában vannak.

Konstantinápoly, jul. 16. Valamennyi készletben levő csapat hírtelen Drinápolyba rendeltetett. — A muszka csapatok Jeni-Zagnát megszállták, eddig tü-zérség nélkül.

Szt. Pétervár, jul. 16. Hivatalosan jelentik 15-ről Tirmovából: A muszka előhadak 13-én 5 és fél órakor este egy lövés nélkül kelt át a Balkán. Gurko tábornok 14-én délután megszállotta Khan-Kisit, 300 nizam meglepetve, megfutamodott, a törökök Konaru falu felé vonultak a muszka vesztesége halott és 5 sebesült.

Kars felszabadítása.

A „Times” nagyon érdekes leírását annak, mi kép szabadtított föl Kars a muszkák ostroma alól: Julius 7-én vonult ki Muktar pasa Kirkbunátról Vahiran Kaléh felé 18 tábori, 6 hegyi üteggel, 500 rendes és 3500 soronkívüli lovassággal, valamint 30 zászlóalj gyalogsággal s 8-án reggel mint győző vonult be Karsba, míg hadai Vahiranban sáncolták el magukat.

Kernball Arnold ezredes kísérte őt a megszemlélt Karadagh-Tabia ütegeit a vár déli részén, hol a muszkák ágyúzása a leghevesebb volt.

7-én mindkét oldalról erős ágyútűzésben állott Kars. A muszka főhadiszállása már Zaimban van, 8 mérföldre észak-keletre, de ütegeiket 4000 lépésre kelet felé küldötték.

Az ostrom alatt a törökök vesztesége igen csekély volt, a muszkák vesztesége ismeretlen. A muszkák ütegei némely nap kitűnően működtek. Egyetlen napon 2015 egész 10 centiméteres bombák lövettek a városba.

A főhadparancsnok szándéka az, hogy ott magát elszáncolja s Kars várát a téli hadjáratra felszereli. Jelenleg élelmi szerrel és hadi szerrel eléggé el van látva. Minden olcsóbb, mint Erzerumban. A csapatok állapota kitűnő s lelkesült szellem hatja át őket. A tisztek mind igen képzettek s maga a vár bevehetlen.

Mennyibe kerül Oroszországnak a háború?

A „N. H.” varsói levelezője a következő számítását küldi:

Az első ügynövezett „önkéntes” kölcsön, melyet Oroszország a mozgósítás költségeinek fedezésére felvett, tett 100 millió rubelt.

Ezt követte a párisi Mendelsohn és discont. bankkal kötött 200 millió kölcsön.

Ezt a belföldi, melyre a kormány állítása szerint 400 millió iratott alá.

Ehez járul, hogy a hadüzenet óta a bankjegyek egy új nevével bocsátottat forgalomba, és pedig hetenkint 10 millió, azaz máig legalább 100 millió.

Az orosz állami bank időszaki kimutatásaiban a forgalomban levő bankjegyek összege a hadüzenet óta egy kepeknit sem változott. Világos, hogy e kimutatás április 23-ika óta hazudik, csak azt nem tudni mennyit. Azt sem tudni, mennyire rugnak azon alapítványi, árva-, városi s számos másféle pénznek, melyek utóbbi visszafizetés fejében a háború céljaira használtattak.

Mind Ezeket elhagyva és csak a kormány által nyíltan bevallott összegeket véve számításba, a háború Oroszországnak eddig 800 millió rubelbe került.

Szép kilátás az orosz adófizetők számára!

Szláv lapszemle.

A zágárib „Obzor” a legutóbbi hatetéri események után fordulatot jelez az európai diplomáciában, melynél fogva Anglia és Ausztria Törökország élet-ejében bízva, Oroszország iránt az eddigi jó viszonyt megváltoztatni látszanak, mely változás azonban Oroszország ellenében nyílt ellenségeskedéséért nem változhatik át, mivel Oroszország háta mögött Németország áll. Az osztrák körök meghidegülése az oroszok iránt arról tesz bizonyosságot és az iránt nyújt biztosítékot, hogy Törökország felosztására e pillanatban senki sem gondol s nem is gondolhat addig, míg a hatetéri eseményekben újabb fordulatok nem következnek be.

Róman lapszemle.

A brassói „Gazeta Transylv.” 50-ik számában ekép elmélkedik:

A magyar országgyűlés sept. 15-ig elnapoltatott. A haza atyai tehát ürvendezhetnek hosszú szünetek-

nek, csak a népek nem ürvendhetnek féltévi működésük eredményének, mert a nagyszerű interpellációk dacára sem a keleti kérdést, sem a belügyi zavarokat tisztázni nem tudták. Így például a dualis egyezségnek ma már legszebb kilátása van a bukásra. Azt is bizonyíthatjuk, hogy ha a siami ikek most nem tudnak kibékülni, midőn a birodalmat veszély, a keleti háború zavarai fenyegetik, — majd a télen annál nehezebb lesz a békekötés. Különben mégis ki fognak békülni, ha csak valamely idegen tényező erre időt enged, mert a magyar urak, ha idejét látják, minden újabb követeléseikről készek lemondani, csakhogy azt a keveset megtarthassák, melyet most birnak. Ugyanazért „a birodalom népeinek többsége csak akkor szabadul meg az igazságtalan rendszertől, midőn a magyar-nak és németnek nem lesz többé bátorsága alkudozni — az ő börtök felett.”

Vegyünk részvényeket.

„Megnehezült az idők viharos járása felettünk.” A nyomor és inség vert tanút bázainkban és mezőinken; mindenütt általános szegénység uralkodik.

Az erős székely gazdák, a vagyonos családok végszükség felé közelednek.

S e szomorú látomány önkénytelenül csálja ajkunkra a kérdést: miért van mindezt? Talán a székely megszánt szorgalmas munkás lenni, talán ügyeinek rendezését elhanyagolja? ... Koránt sem. Most is életravaló, most is szorgalmas e nép.

Szegénységnek okát másban lehet, másban kell keresni.

Megváltoztak társadalmi viszonyai, igényei fokozódtak s így kiadása sokszorososan emelkedtek. Es így védelme csak a régi maradt — még az sem.

Egyedüli életmódja, a földmívelés ma már különösen az őseitől öröklött kezelés mellett nem biztosít elegendő jövedelmet, sőt a mai viszonyok közt alig fizeti vissza a ráfordított költséget.

Kiadásaik emelkedtek, jövedelmünk apadt; s ez aránytalanság szüli a nyomort.

S tegyük hozzá még ehhez az egymást követő terméketlen éveket, s világosan fog előtűnni állani szegénységünk forrása.

Most mutatkozik egy jobb természettel bíztató év, és ime megdörög a haragos ég villáma s záporoként ontja jegét alá; csak egy néhány perc s semmivé van téve a gazda reménye, oda van egy évi fáradság, költség- és munkának minden jutalma.

Es ez nem is lehet másképp. J. Péterffy. min. biztos ur mondja igen helyesen: szerencsétlen és szegény a azon nép, mely életmódját egyedül a felhőkre bizza.

Mily világosan, de szomorúan igazolják e szavakat a közelebbi napok csapásai, mily hamar teljessétek a végetes szavak igazságai, midőn szép természetünket úgy elpusztítja a jég.

De épen e szomorú helyzet int minket, ez szől hozzánk biztatól: ne csüggedjétek, fogjatok más keresetmódhoz, van még élet másfelé is.

E szomorú helyzet kétszeresen követeli tőlünk, hogy karoljuk fel a vidékünkön megindult háziipart, állítsuk fel haladéktalanul a fonódót, létesítsük a szövészetiipart.

Csak ez tarthat meg minket. Ha van élet számunkra, az csak itt található fel.

Az „Alfáriási felhívás” ki van bocsátva, vegyünk részvényeket a hulladékból, mit az elemi csapás meghagyott s építsük fel ebből jobb és szebb jövőnket egy partén; ez szilárd biztosítékot nyújt.

Erre hatni, erre munkálni mindnyájunk feladata, ez hazafiai kötelessége minden székelynek főleg azért is, mert az ipar fejlesztése nemcsak életmódunkat biztosítja, hanem egyúttal nemzetünk haegemoniáját szilárdítja meg a társ nemzetek felett.

Ime a teendő, melyek sürgetve hívják fel tette és hazafias működésre e vidék s általában a székelység agitátorait, itt a tér megmutatni, hogy ők tudnak is akarnak is tenni a nemzet érdekében.

Most már a megyei hivatali személyzet, községi előljárók mellett is sorban ezen agitátorokat illeti az ügy felkarolása.

Mert ha egy követválasztásnál, politikai demonstratióknál éjjel, napot tudnak álmodni, ha itt nem ki-mélnék ezereket, bört, pálinkát, sőt kormocmai szónokokat állítani is tudnak, ha ekkor közszégyről-közszégyre, házról-házra járnak van idejük, s fel tudnak használni, kiaknálni minden alkalmat arra nézve, hogy elvők és egyéni érdekeik diadalra jusszon, ha a nép hátán magasra jutni törekednek, szóval: ha a nép vezérére avatták fel magukat: akkor magukra vállalták egyúttal egy ily nemet ügynök, mely a közzölétet van hivatva emelni, sikerét, létesítését is valószínű: őket illeti a felelőség mindenért a jelen és utókor előtt.

Epen ezért elvárjuk, sőt jogosan megköveteljük ezen agitátoroktól, hogy a fonódó ügyében is a politikai mozgalmakhoz hasonló buzgósággal járjanak el. Elvárjuk, hogy működésük folytán a kibocsátott részvények meleg partfogásra találjanak a vidék minden lakójánál s rövid időn meg lesz véve a székelyföldön a részvények nagy része.

Ezek kötelessége első helyen megértetni a vagyonosabbakkal, hogy ezen jövedelmező tért nem kell idegeneknek engedni át, hogy majd azok rendelkezzenek pénzünk és vagyonunk felett, hogy majd azok gazdagodjanak meg, a míg mi elszegényedünk még jobban.

Nekik kell megértetni a pénz-tőzserókkal, hogy ezen iparvállalatot minden erejükkel támogassák, s így

folyjanak be a nép megélhetésére, mert különben lesz nép, melynek pénzökét kiadhatják, de nem lesz ki, ki visszajárja a fizetésképtelenség következtében.

Ők vannak hivatva rábírni a szegényebbeket, hogy felhagynak haszontalan időtöltésekkel, korcsmai részegkedéssel, s megtakarított filléreiknek egy részét ne a falusi korcsmárosnak adják, hanem fordítsák azon ipar fejlesztésére, mely első helyen éppen az ő érdekükben indult meg.

Hogy kik legyenek azon agitátorok, kikről mindent megvárjuk, azokat most nem nevezzük meg; de nemcsak a bekövetkező megyei tisztújítás, s akkor mindenre újjal mutathatunk rá ezen hazafiakra.

Akkor nem fogunk kéni a közvélemény s az utókort itélő szék elé állítani őket, hogy ismerjék meg és hozzanak felelősséget igazságos ítéletet.

Mi hiszünk és reméljük, hogy ezen agitátorok közt egy nem lesz, ki nyugodt öntudattal el ne mondhasza: én az ipar és a közjólét emelésére is annyi időt, erőt fordítottam s annyi eredményt mutattam fel, mint a politikai demonstrációknál. Elvárjuk!

Atdal uram esőt, de nincs köszönet benne!

Napok óta türelmetlen hőség uralkodott, mely nagyon kíváncsossá tette az ember-, állat- és vegetációra nézve egyaránt üdítő esőt. A tikkasztó légkör nyomára szinte elviselhetlenné vált a képzeltetni az örömet, melyet okozott az eget elborító terhes felhők tömörülése, mi kilátásba helyezte, hogy a szomszagos föld valahára megázik.

Szerdán délután 2 óra körül megnyiták az ég csatornáit s esővel vegyesen galambtojástól tyuktojás nagyságú jégek, mint menyai parittyakövek kártyázó gyanánt pokoli zajjal hullottak le a tartakák jégbe, fehérbe a földet, sok falu határa s száz meg száz gazda termés-reményének szemfedele gyanánt.

Eső előtt a növényvilág lankadtan csüggeszté fejét a föld felé, eső után ott hevert teljesen szétszúva, földszint kocsányáról letörve az óráig el nem olvadó jég tetején. Szentgyörgy, Angyalos, Réty, Besenly, Szentivány, Kilyén, Maksa, Eresztvény, Lisznyó s mintegy 20 község határain ázsi, tavaszi gabonának nem szükséges a sár. Le van tarolva teljesen. A termés mellett vetemény, dohány, gyümölcs egészen tökrement. A kár ezerekre tehető. A jég által halálra paskoltattak nyulak és kúnn rekedt libák, valószínűleg több száznas és aprómarha esett a rettenetes vihar áldozatává.

Élőpatakon innen kezdett esni a jég, Szentgyörgyön s a vezetett falvakon keresztülvonulva, Zágón felé húzódt.

Szentgyörgyön a városban vetemény, gyümölcs mind tökrement, a roppant sebességgel hulló jég a házak vakolatát leverte, mintha csak egy szótynya közök garázdálkodott volna a városban. A nyugotra néző ablakok és kirkatokok összezúzták, nincs épület, mely kisebb, nagyobb károkat nem szenvedett volna. Nevezetesen a Mikó tanoda volt kitéve a vihar dühének. 364 ablaktábla közül egy maradt épen csak. Bazár, tanács, kórház, és állami épületek ablakai úgy néznek ki, mintha egy orosz kéz ezer golyós kancuskával verte volna be azért, hogy a lakosok török érzelmek. A mely épület az előtte állótól némileg védve volt, ott a jég, hogy kárt tehessen, a földről patogot vissza, mindaddig, míg célját érte.

Sepsi-Szentgyörgyön csak ablakokban 1000 frtnál több kárt okozott a jég. Fennirt város és falvakban nagyon kevés birtokos földé volt jég ellen biztosítva. Szolgáljon itt például a mostani szerencsétlenség arra, hogy népünket igyekezzünk megismertetni a biztosítás jótékonyaságával. Ha pár véka gabna árát befizetjük a társulatnak, kár esetén közből árak kapjuk vissza.

(Vidéki tudósítinktól részletes értesítést várunk. Szerk.)

A párisi magyar-egylet felhívása.

A párisi kölcsönösen segélyző magyar-egylet elhatározta egy öt emeletes házat építeni, melyben szegényebb sorsú tagjai menhelyet, anyagi támogatást s szellemi kiképzést találjanak. E célból felhívást bocsátott ki s küldött szerkesztőségünkhöz, melyből kiemeljük a következőket:

A menhely létesítése az egylet saját erőt minden tekintetben felülhaladja, s az egylet vagyona még arra sem elegendős, hogy a szükséges telet megszerzesse. Pedig ha a telek meg van, a ház egy 5%-nyi kölcsön segítségével könnyű szerrel fel lesz építhető. Megbízható számítások szerint egy az egylet céljainak megfelelő területű telek körülbelül 50,000 frankért volna kapható s a ház felépítéséhez 80—85,000 frank volna szükséges. Ez utóbbi összeg a telekre és a felépítendő házra könnyű szerrel felvethetné, a ház jövedelméből, melyek számítás szerint legalább 7500—8000 frankra fogának rugni évenként, 20 év alatt törlesztendő, úgy hogy az egylet 20 év lefolyása után egy ház kizárólagos tulajdonosa lehetne. — Az egyedüli nehézség, mint említettük, a telek megszerzése. — Ha Magyarország gazdag volna, nem haboznánk hazánkfiaink áldozatkészségét igénybe venni, annálkevésbé, mert hisz a cél, melyet elérni akarunk, a magyar nemzet fiainak közös javára szolgál. De nagyon is ismerjük, fájdalom, azon mostoha viszonyokat, melyek által szeretett hazánk szenved a megbecsültség tartanak, ha ily körülmények között adakozásra felhívók. Van azonban egy mód, mely célunk elérését

lehetőséggé teszi, anélkül hogy hazánkfiaink nagyobb áldozatot kívánjunk. — E mód csak hazánkfiaink bizalmát tételezi fel, s egy oly kis áldozatot foglalná magában, mely az elérendő céllal szemben valóban el-tűnik. — E mód a következőben áll:

A párisi magyar-egylet 50,000 franknak megfelelő 25,000 o. é. forint erejéig 250 darab 100 forintos, kamatot nem hozó kötelezvényt bocsát ki, melyeknek visszafizetése öt évtized lefolyása után fog kezdődni. — A befizetett összegek a pesti első hazai takarékpénztárba fizesztendő be, s addig maradnak ennek kezelésé alatt, míg az egész 25,000 forintnyi összeg összegyűlt.

A tisztelt aláírók a párisi kölcsönösen segélyző magyar-egylet menhelye alapító tagjaivá válván, neveik az egyleti ház dísztermében márvány-táblán arany betűkkel fognak megörökíttetni.

Az aláírás eredménye a nagyobb magyar hirlapokban havonként köztudomásra fog hozni s az egész műveletről félélévenként mindaddig fog jelentés tétetni, míg a kölcsön teljesen visszafizetve nem leend.

Ime ezen módon véljük kitűzött célunkat elérhetni. Az áldozat melyet kívánunk, nem nagy, a jótétemény pedig, melyben a párisi magyar-egylet részesülne, kimondhatlan.

Még egyszer Baróth népnevelés ügye.

Engedje meg tekintetes szerkesztő ur, hogy becses lapja 56. számában „Egy ügybarát” aláírású ellátott cikkre mondjam el szerény nézetemet, nem azért, mintha ugyancsak becses lapjában megjelent cikkemben irtakat megcáfolni volna. „Egy ügybarát” ur, mert a sokat mondás még nem cáfolat, még ha latin szók vannak is benne, hanem főképp azért, mivel a baróthi népnevelés ügyet izolált vidékünkre vonatkozólag igen lényegesnek tartom. En ténny mondtam el és szerettem volna, hogy ténny cáfoltassék meg, miután ez nem történt, kijelentem azt, hogy maradok azon állásom mellett, miszerint a baróthi elemi iskolánál az egy tanítónál kivéve, a többi mind kontár, még pedig a javából.

Azt hiszem, hogy azon körülmény, melyet elmondandó vagyok, ez állításomat igen szépen illusztrálja. Ugyanis van itt Baróthon egy bizonyos Friedberger Dávid nevezett izraelita, ki tavasszal báránnyal kereskedik, ugyanakkor és az év többi szakában pedig baróthi gyermekeket tanít. Ne titkozzék meg a szíves olvasó, mert úgy van, és dacára annak, hogy Friedberger szurtos, piszkos szobája hányt-vetett és igen rossz levegője, Friedbergerek még mindig van 30—40 tanítványa, Baróth legértelmesebb szülőinek gyermekei. Hogy lehet ez? Igen egyszerűen. A baróthi r. kath. elemi iskolában hanyagul vagy éppen nem tanítanak, Friedberger pedig igen tisztességesen tanított és tanít minden szurtossága mellett is. A baróthi r. kath. elemi iskolában tandíj nem szedetik — ebben az egyben méltányosak, mert a semmit nem fizetetik meg — Friedbergernél ellenben havonként 2 frt tandíjt kell fizetni, és mégis mindig van tanítványa, ugy-e világi iskolázásúknál élnek ur, hisz önnök és még sok másoknál az értelmesebbek közül mindig van gyermekük Friedbergernél, a mit, ha iskolájuk jó volna, csakugyan nem tennének. Kell-e ennél nagyobb arcucsapás ez ön által védelmezett iskolának s kontár elnevezésnek? Elég fájdalom, de ez így van, s ha kívánja „Egy ügybarát” ur szolgálhatok bármely percben Friedberger iskolájának kimutatásával, melyben az ott tanuló gyermekek és azok szülőinek neve fel van jegyezve, és még az is, hogy azok csaknem mind katolikus tankötelesek, és az ön által védelmezett asy-lumnak jobbadán nagy kortesei. Kérem „Egy ügybarát” ur e ténny megcáfolni, és én akkor megnevezem magamat ön előtt meghajolva, s önnel kezét fogva oda fogok hatni, hogy az ön által védelmezett rossz iskola jól állítsák be, a mit önnök idáig a nép butítása érdekében elmulasztottak. Dixi et salvavi animam meam. Látja én is tudok diáknál!

Hosszas, értelemnélküli lamentálására is van pár rövidke megjegyzésem, jlesen: a mi azt illeti, hogy a baróthi gyermekek a különböző kath. gymnasiumokban kitűnő előmenetellel tanulnak, igen örvendek, csak azt jegyezze meg, hogy ezen fiúk nem az ön s az ön által védelmezett káplán, kántor, harangozó kreatúrái, hanem a megboldogult kántoré, ki a régi methodus szerint, de eredménytelten tanított.

A tanfelügyelő és közigazgatási bizottság informálását illetőleg, megjegyzem, miszerint most közlelebbről éppen e becses lap hasábjain azon örvendek határozattal olvastam a közigazgatási bizottságnak, hogy a tanfelügyelő szigorúan utasítsa lett arra nézve, hogy Baróth elemi iskoláját elzártsen és a kor igényeinek megfelelően szervezze, mely nagy horderejű határozatot mi tanítatók szülőik örömmel üdvözlöttük, és várjuk annak melőbbi végrehajtását.

A felő népiszkola — azt mondja ön — nem készit elő a középiskolára, igaz van, ez szakiskola, melynek célja és feladata a gyakorlati életnek gazdákát nevelni, kiknek ne legyenek önnök majd képesek port hinteni szeméikbe. Továbbá azt mondja ön, hogy a felő népiszkolánál nincs egy kath. tanító is, erre azt jegyzem meg, hogy az nem felekezeti iskola, s következésképp a miniszter urnak jogában állott oda azokat kinevezni, kik arra legérdemesebbek voltak s az előirt kötelezettségnek eleget kívántak és tudtak is tenni, s ha ezen urnaknak egyéb érdemük nem is volna, már az elég, hogy illeték ezen pár év alatt Erdővidéken egy oly tanítót állítottak létesítették, melynek gyűléseiben én is sokszor örömmel vettem részt és sokat tanultam, nem ártana, ha „Egy ügybarát” és elnevezése is ellátogatának e gyűlésbe olykor-olykor, mert úgy

látszik, hogy még igen sokat kell tanulniok. Azt mondja ön, hogy a felő népiszkolánál egy kath. tanító volt, s az is elletett bocsátva, én úgy vagyok értesítve „Egy ügybarát” ur, hogy ezen urat elcsapták, mert goromba és nagy sz... r volt, minden mellett is.

Risum tenentis. „Egy ügybarát” „éljen”-t kiált, a profanum vulgus acconpaniroz, mily pompás macskazene volt a július 3-iki, melyel az értelem ple s megtisztelte a kántort, harangozót és társait! Szegény nép mikor ébredés annak öntudatára, hogy a hűtlen saáfrókat, charlatanokat kikergesd iskoláidból?!

Kiváló tisztelettel vagyok a tekintetes szerkesztő urnak

Baróth, 1877. július 16-án.

az az egy jelenvolt szülő.

Legujabb.

Bukurest, jul. 17. A muszka hadsereg minden haladék nélkül Dinápoly felé halad. Egyelőre csak addig vesztogel Gurgo tábornok hadseregével, míg nem sikerül neki elegendő tekintélyes erőben összevonni a hadsereget Jeni-Zára mellett. Mihelyt ez megtörtént egy perct sem késik Drinápoly felé, sőt az ideérkezett sürgönyök szerint Jeni-Zárát még el is hagyta. Ebben áll a muszka haditerv. Azon hir, mint-ha a muszka hadsereg döntő ütközetet akarna elérni Ruscsuk alatt, az itteni hadügyminiszterium értesülése szerint alaptalan, de tény, hogy a várnégyszög ellen egy nagy figyelő hadtest állítottak fel, melynek feladata lehetlenné tenni, hogy Abdul Kerim pasha főhadparancsnok kitörve megakadályozza Konstantinápoly felé a működést. Az oláhok most szörnyen sajnálják, hogy Ausztria-Magyarország tiltakozásának engedtek.

Kragujevac, jul. 17. Hallatlan fejtelenség útott ki. Minisztertanács tartott Milán fejedelem személyes elnökelete alatt, melyen az eszt beszéltetett meg hogy a muszka hadak már átkeltek a Balkánon, mit Gurgo tábornok még az nap adott Milán fejedelem tudtára. Hogy a minisztertanács mit végzett, az nem jutott tudomásra.

Nándorfehérvár, jul. 17. Itt a kormány ellen egy gunyírt forog közűkén, melyben a kormány neveltségessé van téve. Mint a beavatott körök értesülnek, a legutolsó minisztertanácsban, melyen a fejedelem elnököt, a többi közt az is kimondott, hogy ha az ujjonnan választott akupstina nem rendeli magát alá feltétlenül a kormánynak, akkor azonnal szétoszlatik.

Bukurest, jul. 17. Rosetti főpolgármester lemondott állásáról, mivel Bratianuval összeveszett. Őt követték a szélsőbaloldal, hivi. Egész határozottan állítják, hogy Muszkaország hirtelen az ő rendelkezésére bocsátása, mivel a muszka hadak állása a Balkánon napról-napra kétségbeesőbb. Az oláh hadsereg egy nagy része legközelebb csakugyan át is megy állítólag a Dunán Szisztova mellett. — Muszkaország Szerbiával újra alkudozásba lépett s Milánnak a közelebbi minisztertanácsnak kellett erről előterjesztést tennie.

Batak, jul. 17. A muszkalovak roppant gyorsan döglének s a muszka katonaság hallatlanul koplal. A törökök ellentállása bámulatos: nők és férfiak egy-együtt fejtik ki a leghesőbb ellenállást.

Turnu-Magurelli, jul. 17. A „N. W. T.” jelentése szerint 4000 törököt fogtak el a muszka, kik Nikápoly ostromának meghiusítását siettek elő.

Batak, (Culgáriában) jrl. 17. A muszka főhadiszállás Tirovába tétetett át. 55 ezer főnyi sereg indult e hó 14-én a Balkán szorosok elé, jobb és bal-szárnyuk nincs biztosítva 40,000 főnyi seregekkel kellett Ruscsuk ellen indulni. D hó 16-ikára és 17-re döntő ütközet volt kilátásba helyezve Ruscsuk mellett. A cár Mikápoly ellen indult, de mivel az első támadást a törökök visszaverték, Sándor cár újra Zimnicába szökött. (Azóta elesett Nikápoly.)

Pétervár, jul. 16. Turnu-Magurelliből jelentik e hó 15-ről: Egy tegnapi reggeli 4 óratól estig tartott heves küzdelem után Nikápoly ma föltétlenül megadta magát; az oroszok példátlan bátorsággal barcoltak, két pasát és 6000 rendes katonát ejtettek foglyul.

Konstantinápoly, jul. 16. Azt állítják, hogy a balkáni vasakaput átment oroszok 18 zászlóaljnyi erőben voltak, s ezekkel szemben csak 2 zászlóalj török állott. Azt állítják, hogy az oroszok első nyomoló Reuf pasha megverte és visszaszorította őket. — A rumeli vasutak igazgatója Drinápolyba érkezett, hogy a vasuti szereket hátrafelé vitesse. Az oroszok hírszerint a Dobrudzsában előnyomulnak. — Mehemed pasha Nisbe érkezett 80 kémül elfogott bolgárt Konstantinápolyba szállított.

V E G Y E S.

— Szentkatolnai plébános Péter József ur egy szegény övegy asszony a beteg gyermekeinek, kik a legnagyobb szükségben szenvedtek orvost hoztatott a anyagi szükségseiken segített. E szegény család a plébános urnak köszöni életét. Isten szolgálójához illő tett,

melyért a legszebb jutalom mások elismerésén kívül saját öntudatunkban van.

— **Menyő-útótt.** Nagy-Ajtán Péterfi Ferenc fiatal gazda reggel jókor kaszálni ment s azon meghagyással vált el nejétől, hogy ebédet ne vigyen, mert enni hazajő. — Eltelt a déli, de a férj nem jött. Neje nyugtalanodni kezdett s utána indult. Meg is kapta a földön elterülve menyő-útótt. Ugy látszik, a halál kasza-fédes közben lepte meg, mert a fonékötvet akkor is görösen szorította kezében, mit csak erőszakkal tudtak onnan kivenni. Nőt és gyermeket hagyott hátra. — Nagy-Ajtán egy birtokos csatréba csapott a villám le; födele leégett. Közép-Ajtán több emberélet esett a villám áldozataul.

— **Hajtó-vadászat.** E hó 22-én, azaz vasárnap Brassó megyébe kebeleztetett Rozsnyó községében nagy hajtó-vadászat lesz medvékre és farkasokra.

— **Petőfi sirja.** Lengyel a „M. P.”-hoz levelet intézett, melyben kifejti azon meggyőződését, hogy Petőfit azon időtől fogva, amint L. J. tőle elvált, senki sem látta többé. A levélíró hibáknak mondja egy tót lap minapi állításait. Tévedés szerinte, hogy Petőfi Sár-Keresztúron Varga Zs. házában halt meg, valamint tévedés az is, hogy Heyde báró tomettette el. Heyde — folytatja a L. J. — mint Udvarhely vidék katonai parancsnoka, ő beszélt el a Zeyk halála körülményeit mely alkalommal tudakolódás után mondtotta azt is, hogy a tábornok élén Lúdersel a csata bevezérlésével az orszéget a buni ut szögellik. Ezen lovaglás közben emlékeztet, mintha az eslesek között az orszéget látott volna egy feltűnő halottat, mely neki hegyes szakálls s kifordított zsebeiből szétszórt papirjai miatt tűnt fel, közel azon helyhez, hol én őt utolszor láttam futni. — Heyde már másnap a tábornok nálunk volt, tehát nem is tomettethette, s azt csakugyan nem is ő, hanem idevaló születési gyugalmazott hadnagy Toldi J. eszközölte. Tőle tudom, hogy Héjjas-falván alól és Fejéregyházán felül eslelt minden honvéd — ha jól emlékszem szám szerint 36 — azon közös sirban nyugszik, mely általam is említve volt és a tót lap által is helyesen jelzett helyen van. Itt kell nyugodnia Dacó és Zeyknek is, Miután ők is ott esletek el. És azért is valószínű, mert ezen területen ezen egy honvédsíron kívül nincs más, a többi innen 6—8 mérföldtől távol, a falun alól, az északi oldalon van. Fel nem tehető tehát, hogy a nevezettakat ezen sir mellett el és a hegyre vitték volna fel. — Itt az idő, hogy a kegyelet valahára emeljen emléket a hőskönek, kik alig harminnégyezeren 24,000 orosz tartottak fel s szorítottak néha hátra 10 órai időn át. — A fejéregyházi „Petőfi emléktársulat” nemsokára azon helyzetben lesz, hogy az emléket felállíttathatja. Mint értesültem, ha nem is épen a honvédsírhalm felébe, de ahhoz közel tervezett felállíttatni úgy, hogy az nemesek az országtól, hanem a vasuton utazók által is könnyen kivethető fog lenni. Ez a hely az, honnan Lúders végig nézte Zeyk Miklós hősi küzdelmét és halálát.

— **Klapka tábornok,** ki Konstantinápolyból az imént érkezett Bécsbe, a konstantinápolyi viszonyokról sok érdekes közlést tett. Szerinte az oroszok arathatnak parciális győzelmet, de Törökországot döntőleg legyőzni nem képesek. Továbbá azt beszéli, hogy a konstantinápolyi követek közül a legnagyobb tekintélyben részesül a német, Reuss herceg, Lajard ellen a törökök bizalmatlankodnak, Corti, az olasz követ pedig oroszabb az oroszánál.

Egy jó állapotban lévő zongora kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni a „Nemere” kiadó hivatalánál.

Bécsi tőzsde és pénzek július 19.

5%, Metalliques .	62.05	M. földt. kötv. .	76.25
5%, nem. köcs. .	67.60	Tom. földt. kötv. .	76.—
1860. államköcs. .	114.—	Erd. földt. kötv. .	74.—
Bankrészevények .	805.—	Ezüst	109.50
Hitelrészevények .	151.30	Cs. kir. arany .	5.96—
London	124.85	Napoleon'd'or .	994.1/2

Felelős szerkesztő: Vécsey Róbert.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

LOTTOHUZÁS.

Szebenben július 18-án következő számok huzattak ki: 90, 63, 74, 81, 11.

Perl fogorvos

tíz napig még Előpatakon marad s ez idő alatt ajánlkozik minden fogorvosi műtétekre u. m. mesterséges fogak és légnyomatu fogorok készítésére a legújabb amerikai rendszer szerint célznak megtelelérén, természetlően a foggyökerek eltávolítása nélkül. Szállása Székely Gergely ur házában Előpatakon.

1—2

Árverési hirdetmény.

A magyar kir. sepsi-szentgyörgyi állam-méntelepéből folyó év július 27-én Brassóban 17 db. — Kolozsvárt pedig f. é. július 28-án 9 db. mën fog reggeli 9 órakor öregség vagy más hiányosság miatt árverezés útján eladni. A mének kisebbszerű tenyésztőknek még tenyésztési célnak teljesen megfelelnek.

A t. c. közönséget a fenn nevezett árverésekhez ezennel meghívja a m. kir. állami méntelep parancsnoksága

3—3

Nagy-Borosnyón a szeszgyári masiná 6 évre haszonbérbe kiadó, — ha pedig vállalkozó nem találkozná, akkor a szeszgyár minden hozzátartozójával eladó. — Értekezhetni

Kónya Dániel

3—3 tulajdonossal.

Tudósítás.

Alóírt tisztelettel tudatni kívánom, hogy legújabb szerkezetű — egyszersmind favágó fűrészszel is ellátott gőzcseplőm a napokban Bu-

dapestről meg fog érkezni — s hogy azt a t. cz. gazdaközönség az eddigieknél előnyösebb feltételek mellett igénybe veheti.

2—2

Szotyori Nagy Károly.

UJ! Tűzhelyen üveg: Irgahar 45, 65 kr., 1 frt, palack frt 2.40, üvegnyer 1.40, 1.80, talcska 1.40, 1.80, gyertyatartó talcska 40 kr., szoplató-üveg 60 kr., gyertyapohár 45 kr.

Szodavik-készítők ezen egységben, adták ital könyv, olcsó, folyton friss minőségben ön maga 3 liternek

Készítők: Gyári árak: frt 7 8 9 10 11 12 13 14

Legjobb szoda és borkó 3/4, font frt 2.

Dugaszhoz, minden dugó: Szodavik néki kúba palackokból, frt 1, 1.80, 2.40.

Kerti fecskendők, sugár- vagy szálban legnagyobb távolra, lövelli a vizet, minden edényben alkalmazható, 10.80, 14, 17—24 frt.

Fegyverek utasításal: Örmösködő Meidingerfélék 3—24 tagak 9, 12, 14—18 frt; forszár 8.50, 14.50, 16 frt.

Sodrony-ételek talcska 40, 50, 60, 70, 80, 9 kr.

GUMMI cikkek házi betépkölcs, székkelre, személyes oltalom. Képesnyek csuklyával, mindkét felkötő hordható méret után frt 1.50, 8.35, 8.10.50. **Uszók** 6—8 frt. **Légy-párók** frt 1.50—7.50-ig. **Állóvétel-fecskendők** 1.80—3.50. **Szalvátás** állóvétel-fecskendők bázisellenében 3.50.

Torna-eszközök: Mészáros-félék, hágók, trapézok, karikák trapézok. Dr. Schröder-féle teljes torna-készlet iskolákra 60. Torna-golyók kilo 30 kr.

Hórosz-hajszál: Háború-gok szálalról 10 król 1.60-ig, hajszálból 1, 2, 3—5 frt.

Flober-pusokák csel- és madár-lövészek 14, 18—27 frt 100 golyó töltő 50 kr., sorétes töltő 150 frt 1.50.

Kipróbált bismagi: revolve-rek 6, 8—10 frt, vésszel 8, 10—12 frt. **Pattant szobák** hordható **Boxer-accal** frt 1.

Kugló háruk frt 2.35. **Lig-**num anatum golyó 1.40—4 frt. **Croquet-játék** 10—12 frt.

Szintelen hád-favész nagy távolra, 7 frt.

Amer. palack-dugaszoló-g frt 1.60.

Levélbeli próba-megrendelése ajánlja

KERTESZ TÓDOR BUDAPESTEN, Dorottya-utca 2. szám.

2—6

Praglowsky József,

a tusnádi „HÁROM HUSZÁR” szálloda haszonbérője

vendéglőjét az idei fürdőidényre megnyitván, ujjal berendezte, — lehető kényelemnek megfelelőleg beruházta. Jó ételek, italokkal olcsó áron szolgál vendégeinek. Vendégszobái jutányosan bérelhetők ki s kényelmesen berendezettek. Egyáltalán feladatát tűzte ki a vidéki és távolabbi fürdővendégek megelégedését figyelmes, olcsó szolgálat, jó ételek, italok, tiszta, jó szobák és ágyak által megnyerni.

6—6

Dr. HANDLER MÓR

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

titkos betegségeket;

1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint
magömléseket

az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolást, különösen a

tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt);

2) huyesőfolyásokat (még oly idültet is), nemzórészek bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufításában;

3) huyesőszűküléseket;

4) friss és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehér-folyást, és az onnan eredő

MAGTALANSAGOT;

5) bőrkiütéseket;

6) A huyhólyag betegségeit és mindennemű vizeleti nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 óráól 8-ig
Lakik: Pesten, belváros, kigyóutca 2-ik szám alatt kigyó- és városházutca.

sarkán. (Rottenbiller-féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerkek megküldetnek.

89—100